

EBH 2013.G.11.

I. Az Európai Unió Bíróságának előzetes döntéshozatali eljárásban hozott ítélete nem pótolja a közbeszerzési eljárásban történt jogszabálysértést megállapító jogerős közigazgatási határozatot.

II. A közbeszerzésekről szóló 2003. évi CXXIX. törvény 350-351. §-ai alapján indított kártérítési perben, ha azt megelőzően a közigazgatási perben jogerős ítélet alapján nem történt jogszabálysértés, nincs helye a keresetlevél Pp. 130. § (1) bekezdés c) pontja szerinti idézés kibocsátása nélküli elutasításának; a keresetet érdemben kell tárgyalni.

III. Az előzetes döntéshozatali eljárás kezdeményezésének nincs helye, ha a keresetlevelet idézés kibocsátása nélkül elutasító jogerős végzés elleni felülvizsgálati kérelem elbírálása kizárólag eljárásjogi, uniós jogszabállyal és alapelvvel nem érintett rendelkezés alapján történt [EUMSz. 267. cikk., 288. cikk; 2003. évi CXXIX. tv. 350-351. §-ai; 1952. évi III. törvény 130. § (1) bek. c) pont].

Az alperes mint ajánlatkérő a közbeszerzésekről szóló 2003. évi CXXIX. törvény (Kbt.) 124. § (2) bekezdés b) pontja szerinti közösségi értékhatárt meghaladó, építési beruházás tárgyú, hirdetmény közzétételével induló tárgyalásos eljárásra tett közzé részvételi felhívást, amely az Európai Unió Hivatalos Lapjában 2005. február 5-én jelent meg. Az ajánlattételre felhívandó jelentkezők létszámaként minimum 3, maximum 5 fős keretszámot határozott meg. A megjelölt határidőn belül 5 részvételi jelentkezés érkezett, köztük a felperes által alkotott konzorciumé is. Az ajánlatkérő a részvételi szakaszt lezárta, a felperes jelentkezését a Kbt. 114. § (1) bekezdés c) pontja alapján, a Kbt. 10. §-a szerint fennálló összeférhetetlenség miatt érvénytelennek nyilvánította.

A felperes vitatta a kizárás jogszerűségét, a Közbeszerzési Döntőbizottság a D.568/11/2005. számú határozatában az erre irányuló jogorvoslati kérelmet elutasította. A felperes döntőbizottság határozatának hatályon kívül helyezése és az alperes új eljárásra kötelezése iránt előterjesztett kereseti kérelmét az elsőfokú bíróság elutasította. A felperes fellebbezése folytán eljáró Fővárosi Ítéltábla a másodfokú eljárásban előzetes döntéshozatali eljárást kezdeményezett. Az Európai Unió Bírósága a C-138/08. számú ügyben meghozott ítéletében a 93/37/EGK irányelv (a továbbiakban: építési irányelv) rendelkezéseit értelmezte. A Fővárosi Ítéltábla ezen jogértelmezés ismeretében helybenhagyta az elsőfokú bíróság ítéletét, mely jogerős ítéletet a Kúria a Kfv.VI.39.111/2010/17. számú ítéletével hatályában fenntartotta (a továbbiakban: alapügy).

Az alapügy befejezését követően előterjesztett keresetében a felperes a Kbt. 351. §-a és a Ptk. 339. §-a alapján 24 043 685 Ft kár és járulécai megfizetésére kérte kötelezni az alperest arra hivatkozással, hogy az alperes a közbeszerzési eljárást jogszabálysértő módon folytatta le.

Az elsőfokú bíróság végzésével a keresetlevelet idézés kibocsátása nélkül elutasította. Álláspontja szerint a Kbt. 350. §-a alapján a közbeszerzési eljárásra vonatkozó jogszabályok megsértésére alapított bármely polgári jogi igény érvényesíthetőségének feltétele, hogy a Közbeszerzési Döntőbizottság, illetőleg annak határozata felülvizsgálata során a bíróság a jogsértést jogerősen megállapítsa. Ilyen határozat hiányában a kártérítési per megindításának törvényben meghatározott akadálya van, ezért az elsőfokú bíróság a Pp. 130. § (1) bekezdés c) pontjának analóg alkalmazásával utasította el a felperes keresetlevelét idézés kibocsátása nélkül.

A felperes fellebbezése folytán eljáró másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság végzését helybenhagyta. A fellebbezés indokaira tekintettel arra hivatkozott: a felperes az alperes által meghirdetett és lefolytatott közbeszerzési eljárást a jelen eljárás során olyan okból sérelmezi, amely

miatt jogorvoslati kérelemmel az alapügyben nem élt, ezen új hivatkozások alapján nincs jogszabályi lehetőség arra, hogy a jelen perben eljáró bíróságok a közbeszerzési eljárás jogszerűségét ismételten megvizsgálják. A másodfokú bíróság megítélése szerint a közbeszerzési eljárás jogellenességének megállapítását nem pótolja a felperes által hivatkozott C-138/08. számú EU bírósági ítélet, sem pedig az Európai Bizottság vizsgálatának eredménye, melyben a testület a vitatott közbeszerzési eljárás több szabálytalanságát állapította meg. A felperes által megjelölt okokból, az általa indítványozott előzetes döntéshozatali eljárás kezdeményezését nem találta indokoltnak.

A jogerős végzés ellen előterjesztett felülvizsgálati kérelmében a felperes a jogerős végzés hatályon kívül helyezését és az elsőfokú bíróságnak az eljárás folytatására, új határozat hozatalára utasítását kérte. Álláspontja szerint a keresetében megjelölt kártérítési igény előfeltételeként nincs szükség valamely nemzeti bíróság határozatára, az uniós jog alkalmazási elsődlegessége miatt a Kbt. ezen követelményét figyelmen kívül kell hagyni. Hivatkozott arra is, hogy a másodfokú bíróság által megkövetelt, a közbeszerzési jogsértést megállapító határozat - mint a kártérítési igényérvényesítés előfeltétele - jelen esetben az Európai Unió Bíróságának, illetve az Európai Bizottságnak a közbeszerzési jogszabálysértést megállapító döntéseire tekintettel megszületett. Hangsúlyozta: az alapügyben súlyosan jogszabálysértő jogerős ítélet született, amely nem vette figyelembe sem az Európai Unió Bírósága hivatkozott ítéletét, sem az Európai Bizottság álláspontját. Előadta, hogy az alapügyben perújítási kérelmet nyújtott be, melyre tekintettel a jelen eljárás tárgyalása felfüggesztésének lenne helye. Hivatkozott végül arra is, hogy a másodfokú bíróság a Pp. 221. § (1) bekezdésébe foglalt kötelezettségét megszegte azáltal, hogy nem indokolta meg, miért van jogszabályi lehetőség ilyen perelőzmények mellett a keresetlevél Pp. 130. § (1) bekezdés c) pontja szerinti idézés kibocsátása nélküli elutasításának.

Álláspontja szerint felülvizsgálati kérelme elbírálása szempontjából indokolt, hogy a Kúria előzetes döntéshozatali eljárást kezdeményezzen, feltárva a vonatkozó uniós jogi közbeszerzési irányelv, a hatékony jogvédelem uniós jogi alapelve és a Kbt. szabályozása közötti esetleges ellentmondásokat.

Az alperes felülvizsgálati ellenkérelmet nem terjesztett elő.

A Kúria a jogerős végzést a Pp. 275. § (2) bekezdése alapján a felülvizsgálati kérelem keretei között vizsgálta és azt jogszabálysértőnek találta.

A másodfokú bíróság a Kbt. 350. és 351. §-ainak együttes értelmezéséből azt a jogkövetkeztetést vonta le, hogy a jelen perben előterjesztett kártérítési igény jogszabályi előfeltétele a közbeszerzési eljárásban történt jogszabálysértés jogerős közigazgatási határozattal, vagy bírósági ítélettel történt megállapítása. Mivel a jelen per felperese jogerősen pervesztes lett az általa kezdeményezett közigazgatási perben, így a hivatkozott jogszabályi feltétel hiányában kártérítési igénnyel nem léphet fel a Kbt. alapján.

Az eljáró bíróságok a Pp. 130. § (1) bekezdés c) pontját analógia útján alkalmazták. A Kúria megítélése szerint a keresetlevél idézés kibocsátása nélküli elutasításának ez az esete a jelen perben még analógiával sem alkalmazható, figyelemmel arra, hogy azt megelőzte az alapügy, melyben a hatósági eljárás - bírósági jogorvoslati út igénybevétele mellett - jogerősen befejeződött. A jelen perben tehát nem volt jogszerű lehetőség a keresetlevél idézés kibocsátása nélküli elutasítására, hanem érdemben kellett volna a keresetről dönten. Mivel az előbbi intézkedés esetén res iudicata hatású döntés nem születik, a kereseti kérelem érdemi elbírálása esetén viszont igen, a jogerős végzés az ügy érdemi elbírálására kiható lényeges eljárási szabályt sért.

Mindezekre tekintettel a Kúria a jogerős végzés a Pp. 275. § (4) bekezdése alapján hatályon kívül helyezte és az elsőfokú bíróságot az eljárás lefolytatására utasította. Az eljárásban érdemben kell vizsgálni a keresetet. Az eljárás lefolytatására kötelezésre tekintettel a Kúria az alábbiakra mutat rá.

A Kúria álláspontja szerint a felperes által hivatkozott C-138/08. számú ügyben hozott EU bírósági ítélet, illetve az Európai Bizottság közlése nyilvánvalóan nem alkalmasak a Kbt. 350. §-ában előírt jogerős hatósági, vagy bírósági határozat pótlására. Az EU Bíróság hivatkozott ítéletét az Európai Unió működéséről szóló szerződés (továbbiakban: EUMSZ.) 267. cikkében szabályozott előzetes döntéshozatali eljárásban hozta, mely eljárásában a kezdeményező Fővárosi Ítéltábla által megjelölt másodlagos uniós jogszabályt értelmezte. Az EU Bíróság e jogértelmezése kötelező érvényű, de nem tartalmaz - az előzetes döntéshozatali eljárás célja és rendeltetése alapján nem is tartalmazhatott - megállapítást az adott perben előterjesztett kereseti kérelem megalapozottsága tekintetében. Ez utóbbiról minden esetben az előterjesztő nemzeti bíróságnak kell az ügy érdemében hozott határozatával döntenie. Az EU Bíróság ítélete nem veszi át, nem pótolja az alapeljárásban eljáró bíróságok döntési kötelezettségét, ítéletük szerepét.

Nyilvánvalóan nem pótolhatja a Kbt. 350. §-ában előírt jogerős határozatot az Európai Bizottság állásfoglalása sem. A felperes által keresetlevele 6. sz. mellékleteként becsatolt okirat sem formailag, sem tartalmilag nem tesz eleget az EUMSZ. 288. cikkében szabályozott egyetlen uniós jogforrás követelményének sem, abból a felperesre és az alperesre jogosultságok, illetve kötelezettségek a perbeli közbeszerzéssel kapcsolatos jogviszonyuk tekintetében nem keletkeznek.

A Kúria nem ért egyet a felperes azon álláspontjával, hogy a jelen perben előterjesztett kártérítési kereset keretei között eljáró bíróság mintegy „jogorvoslati” bíróságként maga ítélné meg, hogy az alapügyben hozott jogerős ítélet jogszerű-e, az uniós jognak, az EU Bíróság joggyakorlatának megfelel-e. A felperes ezzel a hivatkozásával tartalmilag a hivatkozott jogerős ítélet érdemi felülbírálatát kéri, amely a jelen perben - hatáskör hiányában - kizárt; a Kbt. 350-351. §-a szerinti kártérítési per nem eredményezheti a közigazgatási per megismétlését.

A Kúria előzetes döntéshozatali eljárást az eljárás jelen szakaszában nem kezdeményezhetett, mivel a felülvizsgálati kérelemmel támadott jogerős végzést a Pp. 130. § (1) bekezdés c) pontjába ütköző lényeges eljárási szabálysértés miatt helyezte hatályon kívül, mely eljárási szabály értelmezése és alkalmazása tekintetében nincs uniós jogi követelmény. A felperes által megjelölt kérdésekben ezen eljárás kezdeményezése annyiban idő előtti is, hogy a folyamatban lévő perújítási eljárásban születhet olyan határozat, amely a Kbt. 350. §-ában írtaknak megfelel. Mindezekre figyelemmel a Kúria az előzetes döntéshozatali eljárás kezdeményezésére irányuló kérelmet a Pp. 270. § (1) bekezdése szerint alkalmazandó Pp. 155/A. § (3) bekezdése alapján elutasította. (Kúria Gfv.VII.30.047/2013.)